5

RES
DC
6

00035

2037
10533
35 m
BAOC+
A556 tr
1475?
Hain
1068
00035

Andrea Joannis J. C. Bonon. Tractatulus seu summula brevis de Sponsalibus et Matrimoniis s. l. n. a. (ma Argentina, Mart. Flach, circa 1474) in 4 gr. cart. gotico Hain 1068. L 350

NNORUM CUEFEC

Tractatulus ſeu ſummula brevis / de ſponſalibꝫ et mrimonijs / famoſiſſimi iuris vtriuſqꝫ interp̄tis Johis an. bononien̄. vtilis ac fere neceſſarius omibꝫ animarū curā regentibus.

Xpi nomē inuocās ad honorē ipſius et reuerēdiſſimi pr̄is mei dn̄i Archidiaconi bononien̄ qui diuinā potētiā imitatus: de me nihilo fecit aliquid. de conſe. di. ij. Reuera et ad vtilitatē meam / meorūqꝫ ſcolariuꝫ / et oīm in vtroqꝫ iure ſtudentiuꝫ. Ego Johes andree / p̄uus decretoꝝ doctor ſūmam breuiſſimā ſup q̄rto libro decretaliū cōpilaui / ſubtilia vel noua non dicens: ſed breuiter antiquoꝝ ſcripta cōmemorās: que oīa ip̄i pr̄i approbanda vel reprobanda / in totū vel in partem reſeruo. Primo materiā cōtinuās hoc modo. Cōpilator qꝛ ſupra ſatis tractauit de hijs / que ptinent ad clericos / in hac q̄rta huiꝰ voluminis parte: tractaturꝰ eſt de ſacramēto cōiugij quod pertinet ad laicos. Ponit ergo primo rubricā d̄ ſpō. et mrimonijs. p̄mittit autem de ſpon: qꝛ ſponſalia ſolēt matri. p̄uenire. De ſpon. ergo videamꝰ. Et p̄mo quid ſint ſponſalia. Scd̄o vnde dicant. Tertio qualit̄ cōtrahant. Quarto in qua etate. Quīto quis ſit ſponſalioꝝ effectus. Sexto an ſponſi cōpellant̄ ad mrimoniū contrahendū. Septimo in quibus caſibus mrimonia diſſoluant̄.

Spōſalia p̄prie ſūt de futuro Et dicuntur futurarū nuptiaꝝ p̄miſſio. xxx. q. v. nr̄ates. et ff. e. l. j. Dicunt̄ aūt a ſpōdeo des. Erat eīn mos veteribꝰ ſtipulari et ſpondere ſibi vxores. vt. ff. e. l. ij. Contrahunt̄ aūt ſponſalia de futuro. Primo p verba ad hoc apta. vt accipiam te in vxorem meam. infra. e. Si inter de ſpon. duo. c. j. Scd̄o cū minores exprimūt cōſēſuꝫ

de preſenti ·de deſpon· impu· c· vlti· ⁊· e· ti· c· x· li· vj·
Item per dationem arrarum pecunie vel aliarū reruz
vt· C· de ſpon· l· arris· Item per ſolam ſubarrationem
vel annuli immiſſionem· de deſpon· impu· c· vlt· xxvij·
q· ij· Si q̄s deſpōſauerit Itē ꝑ iuramentum ·ī· e· ex lr̄is
ij· ⁊· c· de illis· Contrahunt̄ inter ſeptennes ſpō
ſalia· inter minores autem non ſunt ſponſalia· vt de de
ſpou· impu· c· lr̄as· ⁊· c· ſequēti· ⁊ ideo ex eis non ori
tur publica honeſtas· vt ibi· ⁊ req̄rit̄ ꝙ vterqꝫ ſit ma
ior· vt de dſpō· impu· ad diſſoluendum: niſi eſſēt proxi
mi etati/ ⁊ malitia ſuppleret etatem: maxime cum tem
ptaſſent commiſceri ·ī· e· iuuenis Effect⁹ ſponſalioꝝ
eſt ꝙ inducūt publice honeſtatis iuſtitiam: īpedientez
⁊ dirimentē matrimonium ·ī· e· ſponſa· vt ibi plenius di
cam· Compelluntur ſponſi ad matrimoniuz contrahē
dum ſi ſint maiores/ ⁊ iurauerint· vt ·ī· e· ex lr̄is· ij· niſi
deterius timeretur quia tunc preciſe non compellunt̄
·ī· e· req̄ſiuit· Et ꝙ dixi ꝙ ꝯpellūtur: ītellige in eodē ſta
tu manentes· nam ſi contraherent cum alia per verba
de preſenti/ non compelleret̄· vt ſtatim dicam· Si au
tem quis iurauit contrahere: ⁊ vult religionem ingre
di: datur conſilium/ vt contrahat ⁊ ante carnalem co
pulam religionem intret ·ī· e· commiſſum· Si autem am
bo ſunt minores pubertate: maiores tamen ſeptennio:
ante pubertatem neuter contradicere poteſt: ⁊ in eo
caſu· Sed cum alter eſt maior/ ⁊ alter minor: ille qui
primo peruenit ad adultam etatē/ tenetur exſpectare
minorem/ ⁊ cum ipſe ad adultam etatem peruenerit/
poterit matrimonium approbare vel reprobare· de de
ſponſa· impu· de illis· ꝓmo· niſi carnalis commiſtio in
teruenisſet· vt ibi· ⁊· e· ti· a nobis· Et crederetur viro
id dicenti/ niſi ipſa mulier ꝑ aſpectū corporis ꝓbarz cō
trarium· e· ti· c· ꝯtinebat̄· Si tn̄ minore non exſpecta
to maior ꝯtraxerit/ tenz mr̄imonīū/ ꝙ ſēp habz rūpere

ſponſalia illa que erant de futuro / vt iam dicaz ¶ Diſ
ſoluuntur ſponſalia de futuro in multis caſibus. Pri
mo per ingreſſum religionis / quod obtinet locum. eti
am in ſponſalibus de preſenti. de conuerſ. coniug. ex
publico. Secundo per ſuſceptōem ſacri ordinis. xxvij
q. ij. ecce. quod locum non habet in ſponſalibz de pre=
ſenti. ſcdum Jo. et Ber. qui hoc nota. xxvij. q. ij. de=
ſponſata. de conuerſione coniug. parte. ij. Et dixi de hoc
de voto et vo. redem. c. j. li. vj. Tertio cum mutuo ſe
abſoluunt. infra. eo. c. ij. Quarto cum alter recedit
ad longinquam regionē ante carnalem copulam. inf.
e. c. de illis. Quinto cum alter incurrit lepram vel aliam
magnam deformitatem corporis. extra de coniu. lepro.
c. vlti. de iureiur. quemadmodum. Deformitas tamē
vel lepra: non diſſoluit matrimonium vel ſponſalia de p
ſenti. ymmo tenetur infirmo ſanus debitum reddere.
de coniu. lepro. c. j. et ij. Sexto ſi ſuperuenit affinitas.
vt de eo qui cog. ſang. vx. ſue. c. veniens. j. et. c. ex
lris. Septimo ſi fama habet impedimētum / puta affini
tatem ſuperueniſſe. de con. et affi. c. ij. vel dictuz vnius
vbi ſponſalia iurata non ſunt. infra. e. pterea. ij. Octa
uo cum alter fornicatur ſpūaliter. ideſt cum tranſit ad
hereſim. xxviij. q. j. non ſolum. et. c. iaz nūc. Nono cū
alter fornicatur carnaliter. de iureiur. quemadmoduz
Decimo cum contrahuntur ſcda ſponſalia de preſenti. in
fra. e. ſi inter. de ſpon. du. c. j. Imponitur tamen penite=
tia frangenti fidem. vt ibi. Per ſcda autem ſponſalia
de futuro non franguntur prima de futuro. infra. eo.
ſicut. quod intellige: ſi ſcdaz non cognouit quia tunc eſſet
matrimonium. infra. e. is qui. Vndecimo cum minor p
ueniēs ad etatē adultā: nō vult ſeruare quod fecit. de deſpō.
ipub. c. de ill. Duodecio cū quis pmiſerit contrahere ifra
certū tps et nō ſtetit p eū quo minus ifra id tps contraherz
infra. eo. ſicut. Tredecimo cū ſupuenit cognatō legal

vel ſpiritualis puta adoptio ſcd'z hoſt. qui hoc notauit
de cogna. ſpi. veniēs in fi. et ar. de eo qui cog. con. u.
ſu. veniēs. et c. ex lris. Hec oīa intelligo in ſpon. que
tenēt de iure. ʒ per hos modos habēt diſſolui. Sunt
tñ caſus in quibus non tenēt ipſo iure ſponſalia vel ma
trimoniū de quibus iam dicam.

¶ Seqt' ſcda ps ſcz de mrimonio.

Viſo de prima parte rubrice ſcz de ſponſalibus
nūc de ſcda ſcz de matrimoniis eſt uidendum.
Videamus ergo quid pmo ſit matrimonium ꝰ
Secundo vnde dicat' ꝰ Tertio a quo. quando. vbi. et
quibus verbis fuerit inſtitutum ꝰ Quarto que fuerit cā
inſtitutōnis ipſius matrimonii ꝰ Quinto qua etate et quo
modo contrahat' ꝰ Sexto quot et que ſunt impedimen
ta matrimonii ꝰ Septimo qui admittantur ad matrimo
nium impediendum ꝰ Octauo que et quot ſint ipſiꝰ bo
na ꝰ ¶ Matrimonium ſic deſcribitur. matrimoniū eſt
maris et femine coniunctio / indiuiduā uite conſuetudinē
retinens. xxvii. q. ii. c. i. Et ſupple diuini humaniq; iu
ris cōicatio. ff. de ritu. nup. l. i. ¶ Dicit' aūt mrimoni
um a matre / qſi matris munium. ideſt officium. et dicit'
a mre. quia plura onera mrimonii ſubit mater. naz gra
uida et honoroſa in portando: doloroſa in partu. labo
rioſa in lactando. de conuer. in fi. c. ii. ¶ Inſtitutum
autē fuit ab ipſo deo añ peccatum in paradiſo. et per il
la verba Ade ore ꝓphetico dicta. hoc nūc os ex oſſibus
meis: et caro de carne mea. ꝓpter hoc relinquet homo
prem et mrem. etc. de bigamis. c. debitū. de diuortiis
gaudemꝰ. Alii dicūt et h' tenet Ber. de frigi. et malefi
c. vlt. q; p illa vba creſcite et multiplicamini. ʒ pmū ve
riꝰ eſt: q2 vba dicta fuerūt noe et filiis iā priꝰ vxora-
tis. et de h' p io. xxvii. q. i. i pn. ¶ Cā inſtitutōis mrimo
nii fuit ſuſceptio ſobolis añ peccatū: pꝰ peccatū vitatō

Fornicatōnis. xxxij. q. ij. c. is ita. Contrahitur matri
moniū per conſenſum puberū coniungendoꝝ. xxvij. q
ij. ſuffitiat. non per conſenſū parentū: licet honeſte fa=
tiat filius / patris voluntatem ſequendo. de deſpon. i=
pu. c. j. Nec per conſēſū dn̄orum. vnde contrahūt ſer
ui inuitis dn̄is ſuis. de coniugi. ſer. c. j. nichilominus
tn̄ ei īpendunt debita obſequia vt ibi Hinc etiaȝ uides
ꝙ vir repetit vxoreȝ / etiā a pr̄e ꝓprio. ⁊ cōpellit etiam
ipſe pater per cen. ecc. ipſam reſtituere uiro. infra eo.
nō eſt a nob. Etſi deſit cōſenſus ex altera parte / nō eſt
mr̄imonium. infra. e. tua. nec ſolēnitates ſunt de ſbſtā
tia mr̄imonij. infra e. ti. c. j. Verba tamen ſunt neceſſa
ria quo ad eccleſiā. infra e. tue. ⁊ hoc in hijs qui loqui
poſſūt: ſecus in hijs qui loqui non poſſūt. infra. e. cum
apud. etſi v̾ba a contrahētibꝫ ꝓlata / ſint obſcura recur
ritur ad ꝯnem ipſorum intelligentiaȝ. infra e. ex lr̄is. j
Puberes autē intelligo / a pudētia corporis. ideſt qui
generare iam poſſunt. de deſpon. impu. c. iij. que pub
tas cōmuniter obuenire ſolet in maſculo in. xiiij. in fe=
mina in. xij. anno. Si tamen ſint puberes / licet hac e=
tate minores tenet mr̄imoniū ſi contrahunt. infra. e.
ti. de illis. ij. Nec eſt honeſtum impuberes coniungi /
niſi forte pro bono pacis. eod. ti. c. ij. Contrahi etiam
debent matrimonia publice / non clamdeſtine: vt non
deſit probatio. Vnde qui dicit matrimonium fuiſſe cō
tractū: hoc probare debet: ſi alter id negat. ſed ſi vter=
qꝫ confitetur: ſufficit / ſi alia cauſa non impedit. infra.
de clamdeſti. dſpon. c. j. ⁊. ij. debent banna poni in ec
cleſia vt qui ſciūt impedimētū infra certū tp̄s opponāt
⁊ tūc licet poſtea appareāt impedimēta ſoboles an̄ di=
uortiū concepta legittima eſt. infra. qui filij ſint legitti
mi. c. ij. ⁊. c. platū. ⁊. c. puenit. etſi p⁹ t̾minū datū cō
tracto mr̄imonio veniāt accuſatores / non audiuntur
niſi iuſtā habeāt ignorātiā. inf. ꝗ mat. accu. poſſ. c. vl.

Si autem clamdeſtine contrahunt / et poſtea appare
at impedimentum ſoboles eſt illegittima. e. ti. referen
te. niſi matrimonium ipſum clamdeſtine contractū po
ſtea fuerit publicatum : quia filij nati poſtea legittimi
ſunt: licet appareat primo impedimentum. e. ti. q a no
bis. Eodem modo eſt illegittima proles: ſi ambo parē=
tes ſcientes impedimentum publice contrahant. Se
cus ſi alter ignoraret. e. ti. ex tenore. Et ſacerdos illi=
citas coniunctōnes debꝫ ꝓhibere: nec eis intereſſe / vt
impediat legittima coniunctio / nullus debet ſe maliti
oſe opponere Hec omnia habes de clamde. deſpon. e
vlti. ¶ Contrahit autem matrimoniū per verba ad
hoc apta: puta accipiam te in meam vxorem. arḡ ij. e. ſi
inter. de ſpon. du. c. i. Idē ſi dico. promitto q ab hac
hora te habeo ꝑ legittima vxore. et ecōuerſo ij. e. ex p
te. ¶ Impedimēta matrimonij que habent etiam di=
rimere ſunt. xij. hijs verſibus denotata. Error. condi=
tio. votum. cognatio. crimen. Cultuſq. diſparitas. vis
ordo. ligamen. honeſtas. Si ſis affinis. vl' ſi cohire ne
quibis. Hec ſocianda vetant: connubia iuncta retrac=
tant. ¶ De ſingulis autem per ordinez videamus. Et
primo de errore: ſciendum eſt q error ſaltem perſone
ex ſui natura non ex conſtitutōne eccleſie habet matri
monium dirimere. Errare enim eſt aliud pro alio pu=
tare. xxij. q. ij. in glbz. et error eſt ꝯtrarius ꝯſenſui. ff.
de iur. om. iud. ſi per errorē. Cū ḡ ꝯtrahat mr̄ioniū ſolo
conſēſu vt dictū eſt ſupra. et vbi eſt error nō eſt ꝯſēſus
ḡ nec mr̄imoniū. Sciendū eſt tamen q quadruplex eſt
error. ſcꝫ perſone / et iſte habet dirimere matrimonium
vt ſi credam contrahere cū bertha / contrahā cū maria.
Conditōnis et iſte etiā dirimit. ſi ſit deterioris ꝯdcōis
vt ſi liber cōtrahat cum ſerua / quā credebat liberā / niſi
forte poſtq̄ꝫ id ſciuit fcō vl' vbo ꝯſēſit mr̄iomo Et mr̄io
mo ob hāc cauſā ſepato licitū ē vl' q̄ꝫ ꝯtrahere. ſ; habes

de comu· ſer· c· ij· ⁊ vlti· Liberum autem dico qui ex li
bera matre natus eſt· de natis ex libero vētre· c· j· Et
defendi debent libertates p eccleſiam vt ibi· de cōſue=
tudīe idem poſſet induci: ꝙ filiꝰ ſequat᷑ pr̄em· de con
iu· ſer· c· iij· Secūdꝰ eſt error fortūe ⁊ qualitatis· iſti
errores nō dirimūt mr̄imoniū· vt ſi credat᷑ ɔtrahere
cū ṽgine vel diuite: ⁊ cōtrahat᷑ cū paupe vel corrup=
ta· xxix· q· j· c· j· et dic vt ibi· Antiqͥ aūt oēs hoc qd
dixi de errore cōditōnis notabāt nota p ſequēs ṽbuz
cōdictio Sʒ magis placet hos oīs errores concludi
ſub hͦ ṽbo error illud autem expōit᷑ vt ſtatiz ſequet᷑
Cōdictio ſi licita appoſita fuerit ī mr̄imoniali cōtractu
niſi ſeruet᷑: nō eſt mr̄imoniū / niſi ab ea fuerit receſſū vel
p ſubſequētē puꝝ ɔſēſū de pn̄ti / vel p carnalē copulaʒ
de ɔdi· app· ꝯ ill'· ⁊· c· ſup eo· ⁊ e· ti· c· p tuas· Impoſ
ſibilis aūt vel illicita condictō / ſi nō eſt ɔtra naturā ma
trimonij habet᷑ p nō adiecta Si aūt eſt cōtra naturaʒ
matrimonij / vitiat ɔtractū e· ti· c· vl· ⁊· j· Sequit᷑ vo=
tum· ſi votum eſt ſolempne dirimit matrimonium· ſim
plex autem impedit / ſed non dirimit qui clerici vel vo=
uentes· e· iij· ⁊ ſe· Dicitur autem ſolempne efficax quo
ad dirimendum matrimoniū / vel per ſuſceptōnez ſacri
ordinis / vel per confeſſionem expreſſam / vel tacitā fa
ctam alicui· de reli· app· de voto· c· vno· li· vj· ¶ Cog=
natio triplex· ſpiritualis· legalis· ⁊ carnalis· Primo
ergo de ſpirituali tanq̄ʒ de digniori uidendum· xxx· q·
iij· c· j· ⁊· ij· Eſt autē cognatio ſpūalis attinētia proue=
niens ex ſacramenti datione vel ad id detentione· Et
eſt ſciendum ꝙ ſi compater contrahat cum commatre /
dirimit᷑ mr̄imoniū ꝯ cognatōe ſpūali· c· martinꝰ ⁊· c·
veniēs· Et hoc verum eſt cum compaternitas preceſſit
matrimoniū· vt ibi· Si aūt eſſet ſecuta ſiue ſcienter ſiue
ignorāter matrimoniū nō ſepat᷑ e· ti· ſi uir· Imponit᷑

tũ pñia id doloſe facienti. e. ti. c. contracto in fine. Et ſcias ꝙ ſi alter ↄiugũ mrĩmonio ↄſumato leuarꝫ puerũ de ſacro fõte: ambo ſũt ↄpatres parẽtibꝫ infãtis. e. ti martinꝰ. Si aũt filiꝰ alteriꝰ leuatᷣ de ſacro fõte: nõ ꝓptᷣ hoc alter cuiꝰ nõ erat filiꝰ fit cõpater leuãti. Itẽ ſi pꝰ ↄpaternitatẽ tecũ cõtractã / ↄtraxi cũ vxoꝛe vel prius ↄtractũ mrĩmoniũ ↄſumaui: qꝛ vxoꝛ p̃dicta nõ efficitᷣ tibi cõmater: qꝛ per vnionẽ carnis ſequẽtẽ nõ trahitᷣ in vnionẽ ſpũs p̃cedẽtẽ. xxx. q. iiij. poſt obitũ. ⁊ ibi in ſũma de hoc ⁊ in p̃dicta decretali martinꝰ. Et ꝙ dixi de cõpaternitate ꝙ dirimit mrĩmoniũ / intelligas de illa q̃ ↄtrahitᷣ per baptiſmũ vel confirmatõeꝫ in frõte. Cõpatᷣnitas aũt cõtracta per cathecismũ ĩpedit ſꝫ nõ dirimit. e. ti. cõtracto. ⁊. e. ti. c. j. li. vj. Per alia ſacramẽta non cõtrahitᷣ cõpaternitas impediens vel dirimẽs e. ti. c. vlti. in fi. li. vj. Et ſicut compatres cõtrahere nõ poſſũt: ſic nec filij duoꝝ compatꝝ: ſi per eoꝛuꝫ vtrũqꝫ vel alterum deuentum eſt ad compatᷣnitatem. ⁊ ſcientes cõtrahi denunciare debent eccleſie. e. ti. c. tua. Et ſi ↄtraxerũt tales: dirimetᷣ matrimonium. e. ti. c. j. c. cũ ſuper eo. qui fi. ſint le. c. j. Si autem per neutruꝫ eoꝛũ deuentum eſt ad compaternitatẽ non dirimit. niſi conſuetudo eſſet in cõtrarium: cui ſtatur. e. ti. c. ſuper eo. Et ſcias ꝙ ſicut compaternitas contrahitᷣ inter leuantem ⁊ leuatum / ⁊ eius parentes: ſic inter baptizantem ⁊ baptizatum ⁊ eius parentes. e. ti. c. j. lib. vj. Vnde viginti ſunt caſus in quibus cognatio ſpiritualis impedit ⁊ dirimit matrimonium. ſcꝫ inter baptizatum ⁊ leuantẽ. baptizatũ ⁊ filios leuantis. baptizatũ ⁊ coniugem leuantis: prius cognitam. parentes leuati ⁊ coniugem leuãtis: p̃us cognitam. leuãtẽ ⁊ parẽtes leuati. Itẽ inter baptizatũ ⁊ baptizãte. baptizatũ ⁊ filios baptizãtis. baptizatũ ⁊ cõiugẽ baptizãtis p̃us cognitã.

parentes baptiſati ⁊ vxorem baptizantis: priꝰ cogni
tam baptizantē ⁊ parentes baptizati Itē inter con
firmatum ⁊ leuātē Confirmatū ⁊ filios leuantis Con
firmatū ⁊ ꝯiugē leuantis: ꝓus cognitā. parentes cō
firmati ⁊ ꝯiugem leuantis: ꝓus cognitā. leuantem ⁊
parētes cōfirmati. Item inter confirmatum ⁊ cōfir=
mantē Confirmatum ⁊ filios confirmantis Cōfirmatū
⁊ coniugem confirmātis: ꝓus cognitam. parentes cō
firmati ⁊ coniugem confirmantis: ꝓus cognitam Cō
firmantē ⁊ parentes confirmati. ⁊ per parentes su=
periꝰ dictos / patrem ⁊ matrem intelligas. hoc ꝓbatᷣ
e. ti. martinꝰ. ⁊. c. vl. ⁊. e. ti. c. j. li. vj. Et ſcias ꝙ licz
vnus ſolus debeat leuare in baptiſmo vł cōfirmatōne
ſi tamen plures leuāt contrahitᷣ cognatio ſpiritualis:
quo ad omnes. e. ti. c. vlti. in pri. li. vj. Cognatio le
galis que eſt ꝓximitas per adoptōnem ꝓuemēs. tres
prohibitōnes habet. vnam temporalem ⁊ duas perpe
tuas Temporalis eſt. quia frater carnalis non contra
hit cum ſorore adoptiua durante adoptione. Ea vero
finita: puta per emancipatōnem: bene contrahit. de
cog. leg. c. j. Alia eſt perpetua ſcz inter adoptantem ⁊
adoptatum etiam ſoluta adoptione. ff. de ritu. nup. l.
adoptiuus. ⁊. l. quin etiam. Tertia eſt perpetua. ſcz in
ter adoptantem ⁊ vxorem adoptati. Adoptatum ⁊
vxorem adoptantis. ff. de ritu nup. l. adoptiuus. j. ſx°
Cognatio carnalis in q̄rto gradu conſāguinitatis vel
affinitatis vel citeriori dirimit m̄rimonium. de conſāg
⁊ aff. nō debz. in quinto aūt vel vlteriori licite ꝯtrahitᷣ
vt ibi. ſufficit aūt ꝙ vnꝰ cōtrahētiū excedat q̄rtū gra=
duz: licet alter ſit in q̄rto vel citeriori. e. ti. uir qui. ⁊. c
ꝙ dilecto: ⁊ hoc de iure communi. Si autem diſpen=
ſaretur pone cum anglicis / ꝙ poſſent contrahere in
quarto gradu: requiritur ꝙ vtrunqz diſtet q̄rto / marie

vbi conſuetudo hoc approbat. e. ti. q dilecto. Et q di
xi diſpenſari intelligas per papam: q2 inferior nō poſſet
e. ti. quia circa. etſi obtineat diſpēſatio in matrimonio
inique contracto ex pſſa ſcz falſa cauſa non valet niſi po
ſtea per eundem tolleret. vt ibi. Si tn̄ infideles ſcd̄m
legē ſuam coniungant in gradu phibito p eccleſiam
poſt baptiſmum non ſepant. e. ti. d infidelibus. et de
diuor. gaudem9. in pn. et filij eoꝝ legiti. ſūt vt q fi. ſint
legi. c. vlt. Crimen inceſtus impedit matrimoniū: ſ3 nō
dirimit. de eo qui cog. con. vxo. ſue trāſmiſſe. Idē in
machinatōne in mortem coniugis / non ſecuto effectu.
de diuor. c. j. Idez in alijs criminibz que notāt. xxxiij
q. ij. c. h qnq3. ß. de penitentibus. et de pe. et re. c. ij.
Homicidiuz autem carnale non impedit matrimoniuz
d diuor. c. j. Crimen autem nunq3 habet dirimere ma
trimoniū niſi in tribus caſibus. Primo ſcz cuz qs adl
ter dat fidem adultere / viuente pma legittima vxore. d
eo qui dux in mri. q3 pol. per adul. c. ij. al. non fuiſſet
ꝓprie adulterium cuz ſcda / ſi non tenuiſſet matrimoniū
cum prima. Secundo cum de facto contraxit cum a
dultera viuente prima. Tertio cum alter eorum cuz ef
fectu machinat9 eſt in mortem defuncte. in hijs tribz
caſibus dirimit matrimonium. xxxj. q. j. per totū de
eo qui dux in mrimo. per totu3. et intelligas hoc etia3
ſi prima ſeperata eſt ab eo / quo ad thorum tantū. c. i.
ex tuaꝝ. In ſcdo autē caſu quando cōtraxit de facto
cum adultera / ignorante tamen mortua legittima: cō=
pellitur adherere ſcde: ſi ipa vult ipoſita ſibi p delicto
competenti penitentia. ĵ. e. cum apoſtolica. et de eo q.
dux in matri. c. j. et. c. veniens. Et i tertio caſu poſſet
dici q ſufficit machinatio homicidij cum effectu etiam
ſine adulterio: licet fides data vel matrimonium de fa
cto non ſuffitiat ſine adulterio quod videt per decre.
de conuer. in fi. c. j. et de diuor. c. j. et facit q notat

Her. de eo qui dux in mri. c. ſuper eo. Cultus diſpari tas. vt ſi xpianus contrahat cum gentili. iudea. vel pa gana. xxviij. q. j. caue. et. c. ſe. Et hec diſparitas etiam ſuperueniēs matrimonio: habet ipſuz dirimere in caſu ſcz cum alter ex infidelibus coniugijs conuertitur ad fidem altero nolente ſibi cohabitare ſine cōtumelia cre atoris vel vt eum protrahat ad mortale peccatum: et tūc poterit conuerſus cum alia contrahere alias non: etſi anteq̃z ꝓpter predictas cauſas contrahat qui in in fidelitate remanſit conuertatur compelletur pmo con uerſus illam recipere de diuor. q̃nto. et. c. gaudemus. Secus cū ex fidelibus coniugibus alter trāſit adhere ſim: quia mrimoniū dicto caſu diſſoluitur: q2 mrimoniuz fideliū eſt verū et ratuz. infideliū aūt eſt verum / ſz non ratuz. q2 in ſupradicto caſu diſſoluitur. vt ibi. qꝫ ꝗ remā ſit in fide contrahere non poteſt. alias ſepe ſimularet alter coniugum hereſim vt matrimonium ſeperaretur. vt in. c. quanto Inde eſt ꝙ quandocunqꝫ redeat ille ad fidem recuperabit vxorem niſi ab ea eſſet per iuditium eccleſie ſeperata quo ad thorum. et ipſa vellet religionē ingredi. de conuer. coniu. c. vlti. de diuor. de illa. et. c ſe. in fi. Et ſcias ꝙ ſi pagani qui ſcdum legem ſuam cuz pluribus vxoribus contrahunt cum illis vxoribus cō uertantur ad fidem ſolam primam habebunt. Item ſi dato repudio prime / contraxit cum ſecunda: quia ſo lam primam repudiatam habebit: etſi repudiata illa contraxerit cum alio non poterit vir ille ſibi fornicatio nem obicere: ſecus ſi alias fuerit fornicata. e. ti. gaude mus. Vis ex natura ſua habet matrimonium dirimere cū mrimoniū ɔtrahatur ſolo cōſēſu. et vbi eſt uis non eſt ɔſenſus ꝫ. e. cum locum. ꝗ nec mrimoniū. eadē rō in fu rioſo / qui cōſentire nō pōt / dum furore laborat. et ideo nec mrimonium cōtrahereꝫ. e. dilectus. hic eſt ꝙ pena nō infuenit in ſponſalibus q2 debet eē liberaꝫ. e. gēma

Unde eſt ꝙ ſecure ⁊ honeſte morari debet ille de cuius
mr̄imonio queritꝰ · vt in p̄dicta decre · cum locum diſtin
gue tamen īter vim ⁊ vim · inf · e · de muliere ⁊ de bap ·
maiores Si enī talis fuerit violentia vel metꝰ qui cade
re potuit in conſtantem virum / ſiue maior fuerit ſiue mi
nor: illi cui infertur non eſt mr̄imonium · de deſpon · im
pub · de illis · ij · ⁊ · c · ex lr̄is · infra · e · veniens · ij · ⁊ etiā
ſi ſua culpa incidat in metū illū vt ibi · ⁊ hoc verū eſt ni
ſi poſtea conſenſerit tacite vel expreſſe · inf · e · ad id qđ
dicitꝰ in dicta decre · de illis · ⁊ niſi conſenſerit ſemel in
carnalem copulam · qui matri · accu · poſſ · in ſuper · Si
autem talis fuerit uis vel metus qui non debuit cadere
in conſtantem virum: bene eſt mr̄imoniū · inf · e · ti · con
ſultatōi · Et ꝓbatꝰ hoc de eo qui dux · in · matri · e · ij ·
Ordo ſacer impedit ⁊ dirimit matrimoniū · infra ꝗ cle
ri · vel vo · c · i · ⁊ · ij · minor non vt ibi · ⁊ · xxxij · di · ſerua
tim · Ligamen ſcȝ cum alligatꝰ eſt vxori / contrahendo
cum ſecunda / non tenet matrimonium · ⁊ hoc eſt verū
ſiue prima fuerint ſponſalia de preſenti qui ſiue in eis in
teruenerit iuramētum ſiue non · rumpuntur per ſequen
tia ſponſalia de preſenti : etiaȝ cuȝ carnali copula de ſpō
ſa · duorum per totum · nec valet in hoc contraria con=
ſuetudo · e · ti · c · vl · ſic nec in matrimonio in gradu pro
hibito contracto · de conſang · ⁊ affi · non debet · ⁊ ci ꝗ
ſic ſcienter contrahit cum alia deſponſata per verba de
preſenti grauis penitentia imponitur de ſpon · du · c · ij
ſiue fuerint ſponſalia de futuro ſubſecuta poſtmodum
carnali copula quia ſic tranſeunt in matrimonium · inf ·
e · is qui · Secus ſi fuerit ſolus conatus ſine copula · in=
fra · e · c · vlti · Ligamen autem ſponſaliorum de futuro
non dirimit ſequens matrimonium vt ſupra ſatis dixi
Iſtud autem ligamen ſtatim mortuo reliquo coniu=
gum ſublatum eſt Unde ſi mulier ſtatim mortuo uiro /
alij nubat tenet matrimoniū nec incurrit legalē īfamiā

de ſcdis nup. c. penl. et vlt. Si tñ vir eſt abſens nõ de
bet mulier ɔtrahere / niſi prius certificata fuerit de mor
te ipſius viri .ē. in pñtia. de ſe. nup. c. ij. etſi contraxerit
reddat debitũ ſed nõ exigat et ſi poſtea cõſtaret de vi
ta prioris viri ſtatim recedat a ſcdo: redigẽs ad pmum
vt ibi. xxxiiij. q. ij. cũ per bellicã. Secdas aũt nup. vel vl
teriores ɔtrahere peccatũ non eſt. Naz deus etiã ſepti
muz virũ nõ dãpnauit. xxxi. q. i. qr ſi dormierit. tñ be-
nedicende non ſũt: qr cum ſemel fuerint benedicte / nõ
debet bñdictõ iterari. de ſcdis nup. c. i. et ij. et qui bene
dixerit ab offitio et benefitio eſt ſuſpenſus. vt. ibi. Ho
neſtas publice honeſtatis iuſtitia dirimit matrimoniuz
.ē. ſponſam. de deſpon. impub. lras. et. c. acceſſit. et.
c. duo pueri. qui fi. ſint legitti. referente. Iſta autem
honeſtas eſt qr ſponſã etiam de futuro aliquis de con
ſanguinitate ſponſi non accipiat in vxorem. et econuer
ſo. vt ibi. Et inſurgit illa publica honeſtas etiam ex ſpõ
ſalibus que ſunt nulla puta contracta inter conſangui
neos .ē. ad audientiam. et hoc eſt verum dummõ ſpõ
ſalia ſint nulla ratione conſenſus puta inter minores ſe
ptẽnio et furioſos etiam ſint pura et contracta .ē. c.
vno. li. vi. et dirimit hec honeſtas matrimonium ſeqns
non autem precedens. vt ibi Hodie remota eſt illa pu
blica honeſtas que habebatur olim ex ſcdis nup. qr ſo
boles ſuſcepta non copularetur cognationi prioris viri
vt .ē. de ɔſang. et affi. non debet. ¶ Si ſis affinis. Affi
nitas ē qdã pſonarũ ppinqtas ɔueniẽs ex coitu. et habz
hodie phibitõez i pmo genere tñ. vñ in ſcdo et tertio ge
nere olim nõ ɔtrahebatur hodie licite ɔtrahitur. de cõ. et affi.
nõ debz. extẽditur aũt hec phibitio dirimẽs pmi generis
vſqz ad qrtũ gdũ et nõ vltra. vt ibi. diſpẽſauit tñ papa de
diuor. c. vl. i pmo gradu affinitatis vt de nouo ɔuerſi
qui ſcdz legẽ veterẽ ɔtraxerũt cũ relictis frm: vt fratri

ſobolem ſuſcitarent non.ſeparent̄ Ulterius autē ſic nō
contrahant. Et eſt ſciendum ꝙ ꝯſāguinei viri nō ſūt af
fines conſāguineis vxoris nec ecōuerſo :ſed ſolus ma
ritus affinis eſt ꝯſāguineis vxoris ⁊ ecōuerſo ¶Unde
pater meꝰ: frater: ⁊ alij ꝯſāguinei mei/ bene cōtrahunt
cum cōſāguineis vxoris mee. de conſāg. ⁊ affi. ꝙ ſup
hijs. Abſtinere etiā debet vir a cōſāguineis vxoris vt
a ꝓprijs e. ti. c. j. Et intelligas hoc de ea affinitate q̄ p̄-
cedit mr̄imoniū. Si aūt ſequat̄ nō rumpit mr̄imonium
vel ſpōſalia de p̄ſeſēti. De eo q̄ con. ꝯſāg. vx. ſue. c. j. ⁊
c. diſcretōem. ⁊. c. tue. ⁊. c. vlt. Induci tamē debent
tales coniuges ad cōtinētiā ſi poſſūt ⁊ inceſtuoſus nō
exigit ſed reddit. e. ti. trāſmiſſe. ⁊. c. tue. Et cōtrahit̄
etiā affinitas p inceſtuoſū coitū. vt ibi. ⁊ in. c. diſcretō
nez. Nec ſepat̄ mr̄imoniū ad dictū viniꝰ q̄ dicit affini
tatē p̄ceſſiſſe mr̄imoniū. e. ti. de illo. nec ad cōfeſſionē
ipſoꝝ ꝯiugiū etiā cuꝫ rumore. e. ti. ſuper eo. In iuditō
tn̄ anime monet̄ vt ab illa putatiua vxore abſtineat e.
ti. veniens. ij. Impedit̄ tn̄ p h' cōtrahēdū ꝫ. e. ti. p̄te-
rea. j. ⁊. ij. monēdo nō ꝓhibendo ꝫ. e. cū in tua. Spō
ſalia tn̄ de futuro bn̄ rūpit ſuperueniēs affinitas vt ſu-
pra dixi. vel ſi coire nequibis. Scire debes ꝙ frigidi
tas perpetua vel ſectio in viro vel artatio in muliere p̄
ueniēs matrimoniū id dirimit ſi probari poteſt. de fri.
⁊ ma. c. j. ⁊. ij. iij. Poſſunt tn̄ tales adinuicē remane-
re q̄zuis nō vt vir ⁊ vxor/ tn̄ vt frater ⁊ ſoror. e. ti. c.
iiij. ⁊. v. ⁊ ſi aliqua vera ſigna frigiditatis nō appareāt
cohabitēt ſimul per trieniū ⁊ tūc demū ſi cum ſeptia
manu ꝓpinquoꝝ iurauerint ſe ſimul opera data non po
tuiſſe coire ſeperari debent ⁊ qui non erat frigidus li-
cite ꝯtrahet. ſi q̄ dicebat̄ frigidꝰ ꝯtraxerit cū alia reſtau
rabūt̄ p̄ora ꝯiugia. e. ti. laudabilē. Idē i maleficiato
quo ad cohabitatōeꝫ ⁊ iuramēta. e. ti. c. vl. Si i h' drūt

ꝙ eo modo ſoluto matrimonio vterqꝫ cõtrahit: qꝛ põt
eſſe perpetuũ maleficiũ cũ vna ⁊ nõ cum alia. xxxiij. q.
j. ſi per ſorciarias. Et nota ꝙ ſi ꝑ artatõnez mulieris ſe
pat̃ matrimonium / ⁊ poſtea abſqꝫ graui ꝑiculo redda
tur apta ꝑmo uiro cũ appareat eccleſiã fuiſſe deceptã re
ſtaurabit̃ mr̃imoniũ. e. ti. frnitatis. In hijs ḡ. xij. ca
ſibus vel verius. xvij. ſcdm ea que ſupra dixi impedit̃
⁊ dirimit̃ mr̃imoniũ Sũt tñ q̃dã que ĩpediunt ꝫ nõ di
rimũt: ſicut tp̃s feriaꝝ. de quo habes. xxxiij. q. iiij. nõ
oportet. ⁊ de fer̃. c. penul. ⁊ int̃dictũ eccleſie de mr̃i-
monio ꝯtracto cõtra interdictũ eccleſie per totũ. Im
ponit̃ tñ pñia id frãgẽti. vt ibi. ꝓpter fornicatõem tñ
ſpũalẽ vel carnalez bñ ſepat̃ mr̃imoniũ: qd verũ ẽ quo
ad thorũ: remanent tñ ꝯiuges ſeperati. de diuoꝛ. c. ij.
ꝓpter aliud autez crimẽ nec uir vxorez / nec vxoꝛ virum
põt dimittere. vt ibi. Et nota ꝙ adulteriũ notoriũ ob
ſtat petenti reſtitutõez. etſi vt̃qꝫ adulterat⁹ eſt fit ꝯpẽ
ſatio. e. ti. ſignificaſti etiã ſi poſt ſepatõem ꝓpt̃ adulte
riũ alteri⁹ factã alter fornicet̃. e. ti. ex lr̃is. cũ ꝺ ſupra
dictis ĩpedimẽtis mr̃imoniũ impedit̃: legittimi debẽt
eſſe accuſatores ⁊ teſtes. Vnde repellit̃ qui ꝓpt̃ turpẽ
queſtũ mr̃imoniũ accuſat. qui. mr̃i. acc. poſſ. Signifi-
cante ⁊ in mr̃iomiali cauſa cõtra cõtumacẽ ꝓcedit̃: lite
nõ cõteſt. ad receptõem teſtiũ ⁊ ad diffinitiuã ſẽtẽtiaz
qui mr̃i. accu. poſſ. c. j. qui fi. ſint. le. ꝑlatũ. Abſẽs aũt
ꝑ lr̃as mr̃imoniũ accuſare nõ põt / vel cõtra ipſũ teſtifi
cari. qui mr̃i. acc. poſ. c. ij. ⁊ ad ꝓbãdã ꝯſãguinitatez
vel affinitatẽ admittũt̃ pn̄tes ⁊ ꝯſãgnei poti⁹ q̃ȝ alij
qꝛ meli⁹ p̃ſumũt̃ ſcire ſuã genologiã. e. ti. uidet̃. ⁊ etiã
nõ apparẽtibꝫ accuſatoribꝫ / ⁊ fama deferente impedi-
mentũ põt ep̃s inq̃rere. etſi ĩpedimẽta vera repererit:
debet mr̃imonia ſeperare. ꝺ diuoꝛ. porro abſqꝫ iudicĩõ
tñ eccie ꝯiux ñ põt dĩttere ꝯiugẽ: etiãſi pn̄tela ſit notoria

ſobolem ſuſcitarent non. ſeparent᷑ Ulterius autē ſic nō
contrahant. Et eſt ſciendum ꝙ ꝯſāguinei viri nō ſūt af
fines conſāguineis vxoris nec ecōuerſo: ſed ſolus ma
ritus affinis eſt ꝯſāguineis vxoris ⁊ ecōuerſo ¶ Unde
pater meꝰ: Frater: ⁊ alij ꝯſāguinei mei/ bene cōtrahunt
cum cōſāguineis vxoris mee. de conſāg. ⁊ affi. ꝙ ſup
hijs. Abſtinere etiā debet vir a cōſāguineis vxoris vt
a ꝓprijs e. ti. c. j. Et intelligas hoc de ea affinitate q̄ p̄=
cedit mr̄imoniū. Si aūt ſequat᷑ nō rumpit mr̄imonium
vel ſpōſalia de preſēti. De eo ꝗ con. ꝯſāg. vx. ſue. c. j. ⁊
c. diſcretōem. ⁊. c. tue. ⁊. c. vlt. Induci tamē debent
tales coniuges ad cōtinētiā ſi poſſūt ⁊ inceſtuoſus nō
exigit ſed reddit. e. ti. trāſmiſſe. ⁊. c. tue. Et cōtrahit᷑
etiā affinitas p inceſtuoſū coitū. vt ibi. ⁊ in. c. diſcretō
nez. Nec ſepat᷑ mr̄imoniū ad dictū vniꝰ ꝗ dicit affini
tatē p̄ceſſiſſe mr̄imoniū. e. ti. de illo. nec ad cōfeſſionē
ipſoꝝ ꝯiugiū etiā cuz rumore. e. ti. ſuper eo. In iuditō
tn̄ anime monet᷑ vt ab illa putatiua vxore abſtineat e.
ti. veniens. ij. Impedit᷑ tn̄ p h᷒ cōtrahēdū ꝫ. e. ti. p̄te=
rea. j. ⁊. ij. monēdo nō ꝓhibendo ꝫ. e. cū in tua. Spō
ſalia tn̄ de futuro bñ rūpit ſuperueniēs affinitas vt ſu=
pra dixi. vel ſi coire nequibis. Scire debes ꝙ frigidi
tas perpetua vel ſectio in viro vel artatio in muliere p̄
ueniēs matrimoniū id dirimit ſi probari poteſt. de fri.
⁊ ma. c. j. ⁊. ij. iij. Poſſunt tn̄ tales adinuicē remane=
re q̄zuis nō vt vir ⁊ vxor/ tn̄ vt frater ⁊ ſoror. e. ti. c.
iiij. ⁊. v. ⁊ ſi aliqua vera ſigna frigiditatis nō appareāt
cohabitēt ſimul per triēnium ⁊ tūc demū ſi cum ſeptīa
manu ꝓpinquorū iurauerint ſe ſimul opera data non po
tuiſſe coire ſeperari debent ⁊ qui non erat frigidus li=
cite ꝯtrahet. ſi ꝗ dicebat᷑ frigidꝰ ꝯtraxerit cū alia reſtau
rabūt᷑ p̄ora ꝯiugia. e. ti. laudabilē. Idē ī maleficiato
quo ad cohabitatōez ⁊ iuramēta. e. ti. c. vl. ʒ i h᷒ drn̄t

ꝙ eo modo ſoluto matrimonio vterq̄ cōtrahit : q̄ pōt
eſſe perpetuū maleficiū cū vna ⁊ nō cum alia · xxxiij · q ·
i · ſi per ſorciarias · Et nota ꝙ ſi ꝑ artatōnez mulieris ſe
pat̄ matrimonium / ⁊ poſtea abſq̄ graui ꝑiculo redda
tur apta ꝑmo viro cū appareat eccleſiā fuiſſe deceptā re
ſtaurabit̄ mr̄imoniū · e · ti · Frr̄nitatis · In hijs ḡ · xij · ca
ſibus vel verius · xvij · ſcd̄m ea que ſupra dixi impedit̄
⁊ dirimit̄ mr̄imoniū Sūt tñ q̄dā que īpediunt ſ; nō di
rimūt : ſicut tp̄s feriaꝝ · de quo habes · xxxiij · q · iiij · nō
oportet · ⁊ de fer̄ · c · penul · ⁊ īt̄dictū eccleſie de mr̄i-
monio ꝯtracto cōtra īnterdictū eccleſie per totū · Im
ponit̄ tñ pn̄ia id frāgēti · vt ibi · ꝓpter fornicatōem tñ
ſpūalē vel carnalez bñ ſepat̄ mr̄imoniū : qd̄ verū ē quo
ad thorū : remanent tñ ꝯiuges ſeperati · de diuor · c · ij ·
ꝓpter aliud autez crimē nec vir vxorez / nec vxor virum
pōt dimittere · vt ibi · Et nota ꝙ adulteriū notoriuz ob
ſtat petenti reſtitutōez · etſi vt̄q̄ adulterat⁹ eſt fit ꝯpē
ſatio · e · ti · ſignificaſti etiā ſi poſt ſepatōem ꝓpt̄ adulte
riū alteri⁹ factā alter fornicet̄ · e · ti · ex lr̄is · cū d̄ ſupra
dictis īpedimētis mr̄imoniū impedit̄ : legittimi debēt
eſſe accuſatores ⁊ teſtes · Vnde repellit̄ qui ꝓpt̄ turpē
queſtū mr̄imoniū accuſat · qui · mr̄i · acc · poſſ · Significante
⁊ ī mr̄iomali cauſa cōtra cōtumacē ꝓcedit̄ : lite
nō cōteſt · ad receptōem teſtiū ⁊ ad diffinitiuā ſētētiaz
qui mr̄i · accu · poſſ · c · i · qui fi · ſint · le · platū · Abſēs aūt
ꝑ lr̄as mr̄imoniū accuſare nō pōt / vel cōtra ipſū teſtifi
cari · qui mr̄i · acc · poſ · c · ij · ⁊ ad ꝓbādā ꝯſāguinitatez
vel affinitatē admittūt̄ pn̄tes ⁊ ꝯſāgnei poti⁹ q̄z alij
q̄ meli⁹ ꝑſumūt̄ ſcire ſuā genologiā · e · ti · videt̄ · ⁊ etiā
nō apparētibꝫ accuſatoribꝫ / ⁊ fama deferente impedi-
mentū pōt ep̄s inq̄rere · etſi īpedimēta vera repererit :
debet mr̄imonia ſeperare · d̄ diuor · porro abſq̄ iudicō
tñ eccie ꝯiūx n̄ pōt dīttere ꝯiugē : etiāſi pn̄tela ſit notoria

etſi dimiſerit ſtatim fiet reſtitutio vt ibi · ¶ Tria ſunt
bona matrimonij · ſcz fides: ſacramentū: ⁊ proles: Fi
des quia nullū adulteriū vt ſupra dixi · Sacramentū q̄
nulluz diuortiuz Proles qui ꝑ coniuges uitari nō debz
xxvij · q · ij · Omne itaqꝫ de ꝯdic · app · c · vlti · Si peccet̃
in primuz bonū : ⁊ fiet diuortiū vel ſeꝑatio ꝓpter adul
teriuz vxoris : ꝑdit ipſa dotem : niſi fuerit reconciliata
viro: ſed ꝓpter adulteriuz uiri: perdit ipſe donationem
ꝓpter nuptias : niſi recōciliet̃ vxori / de donationibz in
ter uiruz ⁊ vxorē plerūqꝫ Si ꝓpter aliud impedimētuz
puta cōſāguinitatis vel affinitatis / ſi ignorant̃ ꝯtraxe=
runt / recuperat mulier dotem ⁊ cetera ſua bona ⁊ uir
donationē ꝓpt̃ nuptias · e · ti · c · j · ij · ⁊ · iij · Si ſcienter
perdit alt̃ quicquid alteri dedit ⁊ applicat̃ fiſco / niſi ꝓpter
boni pacis alit̃ ſtatuat̃ ſcz ꝙ vt̃qꝫ recipet qđ dedit · e ·
ti · ſi neceſſe Et ſcias ꝙ ſi iudici ꝯmittit̃ cā mr̃imonij q̄ cō
mittēda eſt ſolū habētibz poteſtatē ⁊ ſciaz · đ conſang ·
⁊ affi · c · j · ⁊ dotis · e · c · iij · licz · multus fauor habeat̃
mulieribus in dotibz ⁊ donatōibz propt̃ nuptias nō
tñ tant⁹ ꝙ propt̃ hͦ alij grauēt̃ Vnđ cui data eſt res
poſſidēda ad tp̄s vel ſb̄ ꝯditōne reuocatoria eaz vxori
cōcedēdā in donatōez propt̃ nuptias cū pacto de ip
ſa luēnda: nil pl⁹ iuris trāſfert̃ in ipſā q̄z ip̄a habebat
niſi is ad quē res pertinet ꝯſētirz · e · ti · nup Et ꝓpe vx
or dat uiro dotem: vir autem dat donationez ꝓpter nu
ptias vt ibi in fine · Et ſcias ꝙ qui vergit ad inopiam
male vtendo re ſua Debet quam poteſt de dote cauti=
onem preſtare: ſecus ſi ſit pauper ⁊ non diſſipet · e · ti ·
per noſtras / Sciendum eſt etiam ꝙ donatio facta in
ter virum ⁊ vxorem durante matrimonio : ex quo alt̃
locupletior alter pauperior factus eſt: non tenet Ta=
men confirmatur morte donatoris · reuocatur pre=
moriente donatorio : ⁊ euaneſcit: Si autem reuocetur

tacite vel expreſſe ſoluto mrimonio dos ad mulierez donatio ꝓpter nup. ad viꝝ reuertit᷑: niſi aliud de conſuetudine vel pacto ꝙ tn̄ equale ſic inducat᷑. e. ti. c. vlti. De tertio autē bono ſcꝫ plis ſcias ꝙ intm̄ eſt fauorabile ipſuz mrimoniū qḋ legittimat filiū precedētē. q̄ fi. ſint legitti. c. j. et hoc verū eſt ſi conceptōis ipſius tpe vterqꝫ erat ſolut9/ita ꝙ tūc poterat eſſe mrimonium. eo. ti. tanta. al'. ſecus. e. ti. c. j. et tales filij ꝓprie legittimi dicunt᷑. ſicut illegittimi quos papa legittimat: qḋ poteſt quo ad ſpūalia et tpalia p̄ſertim vbi papa vtranqꝫ obtinet poteſtatem. e. ti. p venerabilē. Scias ꝙ licet aliq̄ putarēt᷑ ꝯnubia ſi ꝓbat᷑ vxor ꝓles inde nata legitīa eſt. e. ti. per tuas. Etſi agat᷑ de hereditate et obiciatur de illegittimatōne tractabit᷑ de hac cauſa corā eccleſiaſtico iudice. e. ti. lator. et. c. cāz. ij. Si pntes negāt aliquē filiū: credit᷑ vbis eoꝝ: niſi ꝓbet᷑ ꝯtrariū. e. ti. trāſmiſſe. Vltimo ſciēdū eſt ꝙ edictū de ſpon. vel mrimonio ꝓhibitoriū ē vl' pmiſſoriū certaꝝ pſonaꝝ. Hic eſt ꝙ quilibet ꝯtrahere pōt/q̄ nō ꝓhibet᷑ ī. e. ti c. cū apḋ et cōtrahere cū meretrice: que vult deſinere meretricari/op9 eſt pietatis. xxxij. q. j. nō eſt ī. e. inter opa. Hec breuit᷑ ꝓ ſūma q̄rti libri dixiſſe ſuffitiant/nec erit in ipſo repire caſū directū in hac ſūmula nō ꝯprehēſū duobus exceptis qui ad materiā nō fatiūt. ſcꝫ de condic. app. in mri. et alijs cōtrac. c. ij. et. iiij. fatiūt eīn ad ſecūdaꝫ ptez rubrice/et nō ad ꝓpoſitū. vnde quid dicant vide p te Jo. an.

Finis Huius.

W E R C